

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Кафедра німецької та романської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри

доц. Солдатова С. М.
“02” вересня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

дисципліни

“МЕТОДОЛОГІЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ”

Факультет іноземної філології

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Філологія (романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька)

Кваліфікація магістр філології

Форма навчання денна

Херсон-2019

Робоча програма **Методологія лінгвістичних досліджень** для здобувачів галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.055 Філологія (романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька), 15 с . – 2019.

Розробники: **Солдатова Світлана Миколаївна**, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри німецької та романської філології

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри німецької та романської філології.

Протокол від “02” вересня 2019 року № 1а

Завідувач кафедри німецької та романської філології

Світлана СОЛДАТОВА

© Солдатова С.М..
2019 рік
© ХДУ, 2019 рік

Опис навчальної дисципліни «Методологія лінгвістичних досліджень»
2019-2020 н.р.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	за вибором
	Філологія Магістратура	
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність Філологія (романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька)	Рік підготовки:
		1-й
		-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Ступінь вищої освіти: магістр	Лекції
		22 год.
		Практичні, семінарські
		18 год.
		Лабораторні
		год.
		Самостійна робота
80 год.		
Вид контролю: Диф залік		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
для денної форми навчання– 33% / 67%

Структура навчальної дисципліни «Методологія лінгвістичних досліджень»

2019-2020 н. р.

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	У тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема1 . Теоретичний вступ (загальні аспекти сучасних лінгвістичних досліджень лінгвістики, цілі та завдання курсу).						
Тема 1.1 Мета та завдання курсу	4	2	2			
Тема 1.2. Поняття про методи в лінгвістиці	26	4	2			20
Тема 1.3. Характеристика лінгвістичних методів дослідження	30	6	4			20
Тема 2.Лінгвістичне дослідження та його специфіка						
Тема 2.1. Лінгвістичні основи проведення наукового дослідження	18	4	4			10
Тема 2.2. Етапи виконання наукових досліджень	16	4	2			10
Тема 2.3. Методика підготовки наукових друкованих видань	26	2	4			20
Разом за 2 семестр	120	22	18			80
Усього годин	120	22	18			80

Пояснювальна записка

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів здатностей:

- самостійно організовувати та проводити науково-пізнавальну діяльність;
- забезпечувати високий фаховий рівень організації та проведення науково-дослідної й інноваційної діяльності;
- органічно поєднувати теоретичні положення та емпіричну верифікацію в процесі професійної та науково-пізнавальної діяльності;
- опрацьовувати одержані результати, аналізувати й переосмислювати їх, ураховуючи сучасні наукові дані.

Завдання навчальної дисципліни:

- 1) знати методологію гуманітарних наук, загальних та спеціальних методів, принципів організації та інформаційного забезпечення наукових досліджень;
 - психічних процесів, які впливають на творчу розумову працю;
- 2) знати термінологічний апарат лінгвістики на рівні відтворення, тлумачення й використання в професійній та науково-пізнавальній діяльності;
- 3) орієнтуватися у сучасних тенденціях у лінгвістиці та результатів досліджень вітчизняних та іноземних дослідників з обраної тематики.

Очікувані результати:

Під час різних видів академічної роботи з дисципліни «Методологія лінгвістичних досліджень» студенти набувають таких **умінь і навичок:**

- коректно формулювати наукову проблему та дослідницькі завдання, визначати актуальність та новизну наукової роботи;
- відбирати необхідну інформацію і фактичний матеріал для підготовки та проведення дослідження відповідно до поставленої мети та визначених завдань;

- умотивовано обирати та застосовувати спеціальні й загальнонаукові методи для проведення наукового дослідження;
- накопичувати власний банк знань за рахунок значущої інформації, необхідної в науково-дослідницькій діяльності.

Компетентності та програмні результати навчання здобувачів другого ступеня вищої освіти магістр з навчальної дисципліни: «Методологія лінгвістичних досліджень»

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК-11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності:

ФК-1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК-3. Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки.

ФК-5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі романської філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК-6. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з романської філології для вирішення професійних завдань.

ФК-10. Здатність ефективно користуватися інформаційними ресурсами та онлайн-сервісами щодо використання навчальних матеріалів, а також методики навчання іноземних мов та перекладу

Програмні результати навчання:

ПРН-2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземними мовами.

ПРН-3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН-7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН-9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти світового і французького мовознавства та літературознавства.

ПРН-10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів першою та другою іноземними мовами.

ПРН-12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН-17. Планувати, організувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

Міждисциплінарні зв'язки

Організація лінгвістичної підготовки здобувачів СВО «магістр» на засадах компетентнісного підходу полягає в наданні можливості самостійного усвідомленого пошуку необхідної інформації, її інтерпретації й аналізу для отримання нового знання, що може бути запроваджено лише на основі високого ступеня володіння іноземною мовою, на основі певного об'єму знань, котрий студенти набувають на лекціях та семінарах з *Новітніх досягнень з фахових дисциплін, Теорії тексту та дискурсу, курсу Когнітивної лінгвістики, Зіставної семантики, Теорії мовної комунікації.*

Програма курсу:

Програма дисципліни «Методологія лінгвістичних досліджень» передбачає вивчення наступної тематики:

1. Методи та етапи сучасних лінгвістичних досліджень.

1.1. Поняття про методи в лінгвістиці.

1.2. Лінгвістичні основи проведення наукового дослідження.

1.3. Характеристика методів дослідження.

2. Методика організації наукової роботи.

2.1. Загальна характеристика наукової роботи;

2.2. Послідовність виконання наукової роботи;

2.3. Підготовчий етап роботи (пошук, накопичення та обробка наукової інформації);

2.4. Робота над текстом наукового дослідження;

2.5. Заключний етап дослідження;

2.5.1. Ретельна робота зі списком використаних джерел.

2.5.3. Підготовка аргументованих висновків.

3. Підготовка доповідей та публікацій з теми дослідження:

3.1. Наукова публікація: поняття, функції та основні види;

3.2. Наукова стаття та тези наукової доповіді (повідомлення);

3.3. Методика підготовки та оформлення публікації;

3.4. Техніка написання тексту.

Змістові модулі учбового курсу

I. Змістовий модуль

Тема: Теоретичний вступ (загальні аспекти сучасних лінгвістичних досліджень лінгвістики, цілі та завдання курсу).

Лекційні модулі:

1. Мета та завдання курсу
2. Поняття про методи в лінгвістиці
3. Характеристика лінгвістичних методів дослідження.

Практичні модулі:

1. Сучасні вектори лінгвістичних досліджень.
2. Поняття про методи в лінгвістиці.
3. До питання про характеристику лінгвістичних методів дослідження.

Модулі самостійної роботи:

1. Опрацювання літератури з теми: Сучасні методи лінгвістичних досліджень. Методика обробки наукової інформації. (Основы научных исследований: Учебник для тех. вуз./ под. Ред. В.И. Крутова, В.В. Попова. – М.: Высшая школа, 1989. – С. 74-84).
2. Отримання та аналіз первинної інформації. (Основы научных исследований: Учебник для тех. вуз./ под. Ред. В.И. Крутова, В.В. Попова. – М.: Высшая школа, 1989. – С. 102-114).
3. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика. Напрями та проблеми; Полтава: Довкілля., 2008 .- 639 с.

Підсумкова тека:

1. Підготувати реферат з теми «Ключові поняття лінгвометодології».
2. Підготувати реферат «Загальні та лінгвістичні методи дослідження».

Перелік літератури:

1. Арнольд и.В. Основы научных исследований в лингвистике. – М. 1991.
2. Шейко В.М., Кушнарченко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності . – Київ, 2003. – 295 с.

3. Мороз І.В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення і захисту. – К., 1997. –56 с.
4. Лудченко А.А. Основы научных исследований. К.: Знание. 2000. – 114 с.
5. Основы научных исследований: Учебник для тех. вуз./ под. Ред. В.И. Крутова, В.В. Попова. – М.: Высшая школа, 1989. – 400 с.
6. Кузин Ф.А. Магистерские диссертации: Методика написания, правила оформления и порядок защиты: Практическое пособие для студентов-магистрантов. – М.: Ось - 89, 1997. – 304 с.
7. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика. Напрями та проблеми; Полтава: Довкілля., 2008 .- 639 с.

II. Змістовий модуль

Тема : Лінгвістичне дослідження та його специфіка

Лекційні модулі:

1. Основи проведення наукового дослідження.
2. Завдання, принципи та напрями виконання наукових досліджень у царині лінгвістики.
3. Специфіка та методика підготовки наукових друкованих видань.

Практичні модулі:

1. Наукове дослідження та його лінгвістичні особливості.
2. Методологічні принципи виконання наукового дослідження.
3. Специфіка підготовки друкованих видань різного гатунку.
4. Магістерське дослідження та специфіка його виконання.

Модулі самостійної роботи:

1. Опрацювання літератури з теми: Магістерська дисертація. Кузін Ф.А., Магістерська дисертація: методика написання, правила оформлення та порядок захисту. М.: 2000.-304 с.
2. Опрацювати літературу щодо оформлення використаних джерел: Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові в

бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила. – Київ: Держстандарт України: 2000. – 96 с.

Підсумкова тека:

Підготувати реферат на тему «Методи і техніка дослідження: використання методів наукового пізнання».

Підготувати зразок вступу та висновків до випускного дослідження СВО магістр (за вказаною тематикою).

Підготувати список використаних джерел за темою дослідження.

Підготувати зразок структури реферату, доповіді та публікації.

Базова література:

1. Арнольд И.В. Основы научных исследований в лингвистике. – М. 1991.
2. Шейко В.М., Кушнарченко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. – Київ, 2003. – 295 с.
3. Мороз І.В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення і захисту. – К., 1997. – 56 с.
4. Лудченко А.А. Основы научных исследований. К.: Знание. 2000. – 114 с.
5. Основы научных исследований: Учебник для тех. вуз./ под. Ред. В.И. Крутова, В.В. Попова. – М.: Высшая школа, 1989. – 400 с.
6. Кузин Ф.А. Магистерские диссертации: Методика написания, правила оформления и порядок защиты: Практическое пособие для студентов-магистрантов. – М.: Ось - 89, 1997. – 304 с.
7. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика. Напрями та проблеми; Полтава: Довкілля., 2008. – 639 с.

Допоміжна література:

8. Введенська Т. Стилiстичний аналіз (сучасні зарубіжні методики) / Т. Введенська // Слово і час. – 2001. – № 9. – С. 61–66.
9. Дудик П. С. Методологія, методи й методика стилістики / П. С. Дудик // Стилiстика української мови : навч. посiбник. – К. : Видавничий центр “Академія”, 2005. – С. 43–46.
10. Болотнова Н. С. Филологический анализ текста : учебн. пособие / Н. С. Болотнова. – М. : Флинта : Наука, 2007. – 520 с.
11. Болотнова Н. С. Коммуникативная стилистика текста : словарь-тезаурус / Н. С. Болотнова. – М. : Флинта : Наука, 2009. – 384 с.
12. Єрмоленко С. Я. Методи стилістичних досліджень / С. Я. Єрмоленко // Українська лінгвостилістика ХХ – початку ХХІ ст. : система понять і бібліографічні джерела / за ред. д-ра філол. наук, проф. С. Я. Єрмоленко. – К. : Грамота, 2007. – С. 13–17.

13. Загнітко А. Методи, методики дослідження сучасного синтаксису / Анатолій Загнітко // Науковий вісник Чернівецького національного університету : зб. наук. праць / наук. ред. Б. І. Бунчук. – Чернівці : Чернівецький національний університет, 2009. – Вип. 475–477 : слов'янська філологія. – С. 207–213.
14. Короткий словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. – К. : Либідь, 2001. – 224 с.
15. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля. – К., 2006. – 716 с.
16. Селіванова О. Лінгвометодологія – наукова парадигма – епістема / Олена Селіванова // Науковий вісник Чернівецького національного університету : зб. наук. праць / наук. ред. Б. І. Бунчук. – Чернівці : Чернівецький національний університет, 2009. – Вип. 475–477 : слов'янська філологія. – С. 200–206.
17. Стилистический энциклопедический словарь русского языка / под ред. М. Н. Кожинной ; члены редколлегии : Е. А. Баженова, М. П. Котюрова, А. П.
18. Українська мова : Енциклопедія. – К. : Вид-во “Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана”, 2000. – 752 с.

INTERNET-ресурси:

19. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiKqYOY-N3rAhWGjosKHTT_DQoQFjAFegQIAxAB&url=https%3A%2F%2Fcore.ac.uk%2Fdownload%2Fpdf%2F42972816.pdf&usg=AOvVaw2_IKScPili4wdGk7D5THYw
20. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiKqYOY-N3rAhWGjosKHTT_DQoQFjAFegQIAxAB&url=https%3A%2F%2Fcore.ac.uk%2Fdownload%2Fpdf%2F42972816.pdf&usg=AOvVaw2_IKScPili4wdGk7D5THYw
21. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiKqYOY-N3rAhWGjosKHTT_DQoQFjAHegQICBAB&url=http%3A%2F%2Fprints.zu.edu.ua%2F28339%2F1%2Fcopympnd.pdf&usg=AOvVaw0sNR9Cjdr_-asIIW9_QisR
22. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiKqYOY-N3rAhWGjosKHTT_DQoQFjAJegQICRAB&url=https%3A%2F%2Fdspace.udpu.edu.ua%2Fbitstream%2F123456789%2F11808%2F1%2F%25D0%259C%25D0%259B%25D0%2594.pdf&usg=AOvVaw11zofNFPFB_WUhpNtDEuls
23. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiKqYOY-N3rAhWGjosKHTT_DQoQFjAAegQIARAB&url=http%3A%2F%2Fdiscourse.co

m.ua%2Flekci%2Fmetodi-lingvistichnih-doslidzhen%2F&usg=AOvVaw1vJi81p8iTu7U_xmH72kLr

Методи навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця з іноземної мови з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. При вивченні даного курсу використовуються підготовка та захист письмових міні-проектів, робота в малих групах, проведення колоквиуму та засідання проблемних груп, виступи на студентських наукових конференціях.

Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному та письмовому контролю.

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів вищої освіти для заліку.

Відмінно (90-100 балів)

Студент має ґрунтовні та міцні знання теоретичного матеріалу в заданому обсязі. Володіння теоретичним матеріалом з предмету постійно підкріплює наведенням прикладів, вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; досконало опрацьовує матеріал основної та додаткової літератури; виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

Добре (74-89 балів)

Студент демонструє повні, систематичні знання із дисципліни, Володіння теоретичним матеріалом предмету підкріплює наведенням прикладів, успішно виконує практичні завдання, добре засвоює матеріал основної та додаткової літератури, має здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. У відповіді студента наявні незначні граматичні помилки.

Задовільно (60-73 балів)

Студент володіє знаннями основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, має поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх і пояснити із допомогою викладача.

Незадовільно (35-59 балів)

Відповідь студента під час відтворення основного програмного матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення, відсутня обізнаність з додатковою літературою. Виконуючи практичні завдання студент допускає велику кількість помилок, які він не в змозі самостійно виявити і пояснити. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Зміни та доповнення до робочої програми

_____ н. р.

Протокол № _____ від « _____ » _____ р.
Завідувач кафедри _____

Протокол № _____ від « _____ » _____ р.
Голова НМР інституту (факультету)

Зміни та доповнення до робочої програми

_____ н. р.

Протокол № _____ від « _____ » _____ р.
Завідувач кафедри _____

Протокол № _____ від « _____ » _____ р.
Голова НМР інституту (факультету)

Зміни та доповнення до робочої програми

_____ н. р.

Протокол № _____ від « _____ » _____ р.
Завідувач кафедри _____

Протокол № _____ від « _____ » _____ р.